

PROCEDURA KSZTAŁCENIA STUDENTÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.

Część 1.

Określenie zasad przeprowadzania zajęć, egzaminów i zaliczeń oraz pisania prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych dla studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

§ 1.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, Dziekan, Wydziałowy Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych, osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne, promotor.

§ 2

OPIS POSTĘPOWANIA – PROWADZENIE ZAJĘĆ

1. W Karkonoskiej Państwowej Szkole Wyższej w Jeleniej Górze zgodnie z zasadą równych praw i obowiązków, student z niepełnosprawnością, podlega takim samym zasadom udziału w zajęciach, egzaminach i zaliczeniach oraz pisaniu prac dyplomowych i przeprowadzaniu egzaminów dyplomowych co pozostali studenci innych form kształcenia.
2. Uczelnia zapewnia uniwersalną organizację i realizację procesu dydaktycznego oraz warunki nauczania dla wszystkich studentów innych form kształcenia.
3. Wspomaganie edukacji studentów z niepełnosprawnościami w KPSW odbywa się poprzez poszukiwanie rozwiązań alternatywnych, modyfikację zasad prowadzenia zajęć lub weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zależności od niepełnosprawności co ma na celu zapewnienie równych szans kształcenia przy zachowaniu zasady nie zmniejszania wymagań wobec tych studentów.
4. W celu zapewnienia równych szans kształcenia, studenci z niepełnosprawnościami powinni uczestniczyć we wszystkich rodzajach i formach zajęć oraz korzystać z dostępnych materiałów dydaktycznych.
5. Należy pamiętać o indywidualnym traktowaniu studentów z niepełnosprawnościami, każda osoba ma inne możliwości wynikające ze szczególnych potrzeb, w tym z niepełnosprawności lub choroby.
6. Student z niepełnosprawnościami, według przyjętych zasad w Uczelni, może ubiegać się o przyznanie wsparcia w zakresie realizacji kształcenia. Wsparciem dla studentów z niepełnosprawnościami zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Student, który chciałby ubiegać się o otrzymanie takiego wsparcia, składa stosowny wniosek do Pełnomocnika. Na tej podstawie otrzymuje zawiadomienie o przyznanym wsparciu i jego zakresie.
7. Student z niepełnosprawnościami może otrzymać pomoc lub wsparcie na określonych zajęciach. Aby otrzymać pomoc lub wsparcie, student z niepełnosprawnościami powinien okazać stosowny dokument prowadzącemu zajęcia, który na tej podstawie ustali

[Wpisz tutaj]

najdogodniejszy sposób działania i funkcjonowania studenta na danych zajęciach, uwzględniając jego szczególne potrzeby na podstawie przyznanego uprawnienia.

8. Każda osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne ma obowiązek raz w roku przed rozpoczęciem zajęć zapoznać się z przyjętymi w Uczelni zasadami i przepisami dotyczącymi studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne mają również możliwość konsultacji z Pełnomocnikiem w celu ustalenia najlepszych sposobów funkcjonowania studenta z niepełnosprawnościami oraz ewentualnych problemów przy realizacji przyznanego wsparcia i pomocy dla konkretnego studenta z niepełnosprawnościami.

9. Dodatkowo, niezależnie od przyznanego przez Uczelnię wsparcia dla danego studenta z niepełnosprawnościami, osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne może przed rozpoczęciem zajęć, na wyraźną prośbę studenta omówić, jakie są jego oczekiwania i potrzeby związane z organizacją zajęć oraz ustalić dla niego dogodne miejsce i warunki realizacji zajęć w konkretnym pomieszczeniu.

10. W przypadkach dysfunkcji narządu ruchu dla osób mających trudności z poruszaniem się (korzystających z wózka, kul itp.), brak wind, utrudniony dostęp do nich wraz z koniecznością szybkiego przemieszczania się, stanowi znaczne utrudnienie. W takim przypadku Wydziałowy Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych jest zobowiązany poinformować osobę układającą harmonogram zajęć aby w miarę możliwości organizacyjnych Uczelni rozplanowała zajęcia w taki sposób, by ograniczyć do minimum konieczność przemieszczania się pomiędzy budynkami i salami w trakcie zajęć.

11. W przypadku kiedy studentowi z niepełnosprawnościami zostanie przyznane wsparcie w zakresie nagrywania zajęć, osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne jest zobowiązana poinformować studenta, że może taki materiał wykorzystywać tylko do osobistego użytku. Rejestracja może się odbywać poprzez nagrywanie dźwięku (dyktafon) lub obrazu i dźwięku (kamera). Należy dokładnie ustalić, jaki zakres i jaka część zajęć podlega nagrywaniu.

12. W przypadku kiedy studentowi z niepełnosprawnościami zostaną przyznane określone uprawnienia, a on chce z nich skorzystać, osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne jest zobowiązana:

1) dokładnie omówić ze studentem z niepełnosprawnościami sposób realizacji zajęć dydaktycznych, możliwości organizacyjne itd.,

2) wskazać uprawnienia oraz obowiązki w zakresie korzystania z przyznanego wsparcia i pomocy,

3) ustalić sposoby współpracy i komunikacji w przypadku pojawiających się problemów.

13. W przypadku studenta z niepełnosprawnościami, który na zajęciach dydaktycznych ma prawo korzystać z pomocy asystenta wspierającego go w czynnościach związanych z realizacją zajęć dydaktycznych na Uczelni, należy ustalić zasady funkcjonowania asystenta przed rozpoczęciem zajęć. W zakresie ustaleń należy uwzględnić na ile jego obecność jest wymagana i niezbędna, jakie działania będzie wspierał, a które czynności lub zadania student z niepełnosprawnościami musi wykonać samodzielnie.

[Wpisz tutaj]

14. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość wyboru zajęć z wychowania fizycznego, które będą dostosowane do ich możliwości fizycznych oraz somatycznych. Zajęcia prowadzone będą przez wykwalifikowanego instruktora osób niepełnosprawnych.

15. Studenci z niepełnosprawnościami uczęszczający na lektoraty języków obcych mają możliwość wsparcia w zakresie:

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie percepcji słuchowej, w tym **studentów głuchych lub słabosłyszących:**

- 1) przesunięcie akcentu z zadań słuchowych i mówionych na zadania pisemne podczas zajęć i zaliczeń,
- 2) przesyłanie materiałów w formie elektronicznej,
- 3) wydłużenie czasu zdawania testu/testów w przypadku studentów głuchych i z głębokim niedosłuchem, ale nie więcej niż o 50%.

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie percepcji wzrokowej, w tym **studentów niewidomych i słabowidzących:**

- 1) możliwość korzystania z własnego sprzętu specjalistycznego (np. komputer z oprogramowaniem specjalistycznym, linijka brajlowska, powiększalnik, dyktafon),
- 2) przesyłanie materiałów w formie elektronicznej,
- 3) adaptowanie materiałów np. na alfabet braille'a, druk materiałów powiększoną czcionką, zmiana tła,
- 4) wydłużenie czasu zdawania testu/testów, ale nie więcej niż o 50%,
- 5) możliwość nagrywania zajęć na dyktafon.

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie komunikowania się mową, w tym **studentów z niepełnosprawnością mowy utrudniającą swobodną komunikację:**

- 1) przesunięcie akcentu z zadań mówionych na zadania słuchowe i pisemne.

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie poruszania się lub manualnym, w tym **studentów z niepełnosprawnością ruchową:**

- 2) przesyłanie materiałów w formie elektronicznej
- 3) wydłużenie czasu zdawania testu/testów, ale nie więcej niż o 50%,
- 4) możliwość korzystania z własnego sprzętu (komputer) w trakcie zajęć,

16. W przypadku udostępniania materiałów dydaktycznych studentowi z niepełnosprawnościami przez osobę prowadzącą zajęcia dydaktyczne wymagane jest oświadczenie studenta o wykorzystaniu materiałów tylko do własnego użytku.

Wskazówki dla prowadzących zajęcia:

1. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie poruszania się lub manualnym, w tym **studentów z niepełnosprawnością ruchową,** należy:

[Wpisz tutaj]

- 1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,
 - 2) pamiętać, że osoby korzystające z wózka nie mogą wszędzie dosięgnąć; jak najwięcej przedmiotów powinno być w zasięgu ich rąk,
 - 3) inicjując zachowania wymagające podnoszenia rąk (np. zgłaszanie się do odpowiedzi) mieć świadomość, że mogą być one niemożliwe do wykonania dla osób z niepełnosprawnością rąk,
 - 4) upewnić się, czy sala jest ogólnodostępna, sprawdzić ustawienie ławek, dostęp do tablicy oraz możliwość wjechania i wyjechania na wózku,
 - 5) zapewnić pomoc asystenta osobie, która z powodu niesprawności rąk, nie jest w stanie samodzielnie wykonywać obowiązkowych zadań (np. zajęcia laboratoryjne) - asystent powinien pracować pod kierunkiem studenta i nie może wspomagać go w interpretowaniu wyników,
 - 6) respektować uprawnienia lub usługi przyznane studentowi z niepełnosprawnościami,
2. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie percepcji wzrokowej, w tym studentów niewidomych i słabowidzących, należy:
- 1) być przygotowanym, aby udzielić studentowi wsparcia (np. przeczytać niezbędny tekst kiedy o to poprosi,
 - 2) umożliwić studentom zajmowanie miejsca w salach blisko wykładowcy,
 - 3) zapewnić dobre oświetlenie pomieszczeń i miejsc pracy studenta,
 - 4) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi, np.: notebook, linijka brajlowska, notatnik brajlowski, własne oświetlenie, lupy, powiększalniki, specjalistyczne programy komputerowe.
 - 5) udostępniać treści zajęć dydaktycznych oraz prezentacje multimedialne w formie dostępnej, zgodnie z potrzebami studentów,
 - 6) fotograficznie opisywać studentowi wizualną rzeczywistość (informacje zawarte w diagramach, tabelach, wykresach, slajdach) używając precyzyjnych słów/zwrotów tak, aby mógł sobie wyobrazić wizualną rzeczywistość,
 - 7) w przypadku przedstawiania eksponatów, makiet, modeli, specjalistycznej aparatury - zapewnić możliwość zapoznania się z obiektem za pomocą dotyku (jeśli jest to możliwe) lub obejrzenia go z bliska (student słabowidzący)
 - 8) zadając pytanie - doprecyzować, do kogo jest kierowane, ponieważ student nie zareaguje na wizualną informację (jak spojrzenie lub wskazanie ręką),
 - 9) zapisywać informacje na tablicy, jednocześnie je dyktując,
 - 10) przekazywać ze znacznym wyprzedzeniem informację o wymaganej literaturze, ponieważ zapewnienie jej w dostępnej formie jest skomplikowane i czasochłonne,
 - 11) respektować uprawnienia lub usługi przyznane studentowi,

[Wpisz tutaj]

3. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie percepcji słuchowej, w tym studentów głuchych lub słabosłyszących, należy:

- 1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,
- 2) w miarę możliwości ograniczyć wpływ dodatkowego hałasu,
- 3) upewnić się, że student na nas patrzy, zanim zaczniemy do niego mówić,
- 4) osobom mającym trudności z wymową należy poświęcić więcej czasu i uwagi, utrzymując z nimi kontakt wzrokowy,
- 5) pamiętać, by podczas rozmowy:
 - a) mówić z normalnym lub minimalnie zwiększonym natężeniem głosu,
 - b) mówić wyraźnie - naturalnie, w normalnym lub minimalnie zwolnionym tempie,
 - c) mówić z twarzą zwróconą do rozmówcy, by umożliwić mu czytanie z ruchu warg i obserwację mimiki, twarz powinna być oświetlona,
 - d) formułować krótkie i zwarte wypowiedzi, zdania powinny być pojedyncze, sformułowania potoczne, wspierane naturalną gestykulacją,
 - e) nie odwracać się i nie zasłaniać ust,
 - f) być gotowym do powtórzenia niezrozumiałej informacji, używając w miarę możliwości innych słów, a jeśli to okaże się nieskuteczne, należy próbować porozumiewać się na piśmie, posługując się również krótkimi i prostymi zdaniami,
 - g) wykazać się zrozumieniem dla szczególnych potrzeb rozmówcy,
 - h) pamiętać, by nie krzyczeć do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej; jeżeli osoba ta używa aparatu słuchowego, jest on na pewno dostosowany do normalnego poziomu głosu i krzyk będzie przez to zniekształcony,
 - i) korzystać z mikrofonu, o ile jest to możliwe,
 - j) udostępnić studentowi materiały do zajęć lub zakres tematów odpowiednio wcześniej przed zajęciami (notatki w formie elektronicznej lub papierowej, główne tezy), co pozwoli mu aktywniej w nich uczestniczyć,
 - k) organizować (planować i realizować) zajęcia w pomieszczeniach dobrze oświetlonych,
 - l) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi,
 - ł) formułować wypowiedzi, używając jasnych i klarownych sformułowań tzw. słów kluczy,
 - m) nowe, nieznanne słownictwo, zwłaszcza specjalistyczne, kluczowe pojęcia zapisywać w widocznym miejscu,
 - n) wykorzystywać w trakcie zajęć środki dydaktyczne umożliwiające odbiór informacji kanałem wzrokowym,
 - o) respektować uprawnienia lub usługi przyznane studentowi.

[Wpisz tutaj]

4. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie komunikowania się mową, w tym studentów z niepełnosprawnością mowy, należy:

- 1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,
- 2) poświęcić takiej osobie pełną uwagę, utrzymywać z nią kontakt wzrokowy. Nie przerywać jej ani nie kończyć za nią zdań; jeżeli pojawią się trudności z jej zrozumieniem, nie należy przytakiwać, tylko poprosić o powtórzenie,
- 3) pozwolić studentowi na własne tempo mówienia, nie należy przyspieszać wypowiedzi,
- 4) upewnić się, że dobrze zrozumieliśmy, dla sprawdzenia można powtórzyć informację,
- 5) jeśli pomimo prób nadal nie można zrozumieć danej osoby, należy poprosić ją o napisanie na kartce tego, co chce powiedzieć lub zaproponować inny sposób ułatwienia komunikacji,
- 6) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi,
- 7) respektować uprawnienia lub usługi przyznane studentowi.

5. W przypadku studentów ze spektrum autyzmu i Zespołem Aspergera, należy:

- 1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,
- b) o ile to możliwe zminimalizować potencjalne czynniki rozpraszające uwagę, takie jak hałas, ostre światło,
- 2) powiadamiać studenta o tych fragmentach zajęć, w trakcie których muszą być szczególnie skoncentrowani,
- 3) o ile to możliwe nie wyznaczać takim studentom zadań do zrealizowania w zespole/grupie lub wymagających współpracy z innymi osobami, lecz ustalać zadania indywidualne,
- 4) przypominać o ilości czasu, który pozostał na oddanie prac lub zadań,
- 5) upewnić się, że instrukcja wykonania zadania została prawidłowo zrozumiana,
- 6) na prezentowanych slajdach nie umieszczać wielu elementów graficznych,
- h) przemyśleć swoje wypowiedzi, ponieważ będą odebrane dosłownie, bez zrozumienia ironii, metafory czy żartu,
- 7) starać się zachowywać spokojnie, bez gwałtownych ruchów, podniesionego głosu,
- 8) o ile to możliwe mówić prostym językiem zwłaszcza w zakresie stawianych wymagań i poleceń dotyczących pracy własnej studenta, zawsze upewniać się czy dobrze zrozumiał polecenie,
- 9) pamiętać, że komunikowanie się z innymi może być dla takiego studenta bardzo stresujące i może powodować np. nerwowe zachowanie, brak kontaktu wzrokowego z rozmówcą,
- 10) unikać, jeżeli to tylko możliwe, zadawania studentowi pytań na forum całej grupy, odpytywania, proszenia o wypowiedź na określony temat bez wcześniejszego uprzedzenia i czasu do przygotowania się,
- 11) respektować uprawnienia lub usługi przyznane studentowi.

[Wpisz tutaj]

Część 2.

Określenie zasad przeprowadzenia zaliczeń i egzaminów dla studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym studentów z niepełnosprawnościami:

§ 2

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Dziekan, Wydziałowy Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych, osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne

§ 3.

OPIS POSTĘPOWANIA – ZALICZENIA I EGZAMINY

1. Zgodnie z zasadą równych praw i obowiązków, student z niepełnosprawnościami podlega takim samym zasadom zaliczeń i egzaminów, co pozostali studenci innych form kształcenia w Karkonoskiej Państwowej Szkole Wyższej w Jeleniej Górze.
2. Wsparcie w zakresie zaliczeń i egzaminów powinno zostać udzielone tylko w przypadku zgłoszenia takiej potrzeby przez studenta z niepełnosprawnościami.
3. Forma wsparcia i pomocy jest ustalana na podstawie przedstawionych przez studenta z niepełnosprawnościami informacji i powinna w miarę możliwości uwzględniać jego preferencje w celu wyrównania szans.

Zaliczenia i egzaminy:

1. Student z niepełnosprawnościami ma prawo przystąpić do zaliczenia/egzaminu w formie alternatywnej tj. zgodnie ze zmianami wskazanymi w pkt. 10.
2. W celu uzyskania zgody na dokonanie odpowiednich zmian, wskazanych w pkt. 10 student z niepełnosprawnościami powinien złożyć wniosek do Pełnomocnika Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych o dostosowanie zaliczenia/egzaminu do rodzaju niepełnosprawności.
3. Przed złożeniem wniosku student z niepełnosprawnościami może ustalić z osobą prowadzącą zajęcia dydaktyczne najlepszy sposób zaliczenia/egzaminu, który będzie umożliwił mu w pełni wykazać się osiągniętymi efektami uczenia się.
4. Wniosek należy złożyć nie później niż miesiąc przed sesją egzaminacyjną, a w uzasadnionych przypadkach wniosek ten może być złożony w terminie późniejszym.
5. Wniosek o przyznanie wsparcia rozpatruje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych wraz z Dziekanem oraz Wydziałowym Koordynatorem ds. Osób Niepełnosprawnych.
6. Forma wsparcia jest ustalana na podstawie przedstawionych przez studenta z niepełnosprawnościami informacji i powinna uwzględnić jego preferencje. Studentowi z niepełnosprawnościami mogą zostać zaproponowane również inne formy wsparcia w zależności od rodzaju i stopnia szczególnych potrzeb i/lub niepełnosprawności.
7. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Pełnomocnik wydaje zaświadczenie o przyznanych uprawnieniach oraz wskazaniach dla osoby prowadzącej zaliczenie/egzaminatora, dotyczących

[Wpisz tutaj]

dostosowania zaliczenia/egzaminu do indywidualnych potrzeb i możliwości studenta z niepełnosprawnościami.

8. Jeśli student z niepełnosprawnościami chce skorzystać z przyznanego wsparcia powinien okazać wydane zaświadczenie o przyznanych uprawnieniach oraz wskazaniach dla osoby prowadzącej zaliczenie/egzaminatorowi najpóźniej na dwa tygodnie przed planowanym zaliczeniem/egzaminem.

9. Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne jest zobowiązana przeprowadzić zaliczenie/egzamin zgodnie z ustalonymi uprawnieniami oraz wskazaniem. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek problemów związanych z przeprowadzeniem zaliczeń/egzaminów jest zobowiązana powiadomić Dziekana lub Wydziałowego Koordynatora ds. Osób Niepełnosprawnych, którzy powinni udzielić odpowiedniej pomocy.

10. W ramach zmiany formy zaliczenia/egzaminu możliwe jest:

- 1) przedłużenie czasu jego trwania do 50% czasu przewidzianego dla danego zaliczenia/egzaminu,
- 2) zmiana formy z ustnej na pisemną lub z pisemnej na ustną,
- 3) rozłożenie zaliczenia/egzaminu na części, zdawane we wskazanych odstępach czasowych lub przesunięciu terminu zaliczenia/egzaminu,
- 4) zmianę miejsca zaliczenia/egzaminu.

11. Poza formami wsparcia wskazanymi w pkt. 10 student z niepełnosprawnościami ma prawo w trakcie zaliczenia lub egzaminu skorzystać z dodatkowych udogodnień tj. :

1) student z niepełnosprawnością wzrokową ma prawo do:

- a) skorzystania z pomocy asystenta,
- b) otrzymania pytań egzaminacyjnych zapisanych powiększoną czcionką,
- c) otrzymania pytań egzaminacyjnych zapisanych brajlem lub za pomocą grafiki wypukłej,
- d) skorzystania z komputera z oprogramowaniem udźwiękawiającym,

5) student z niepełnosprawnością mowy ma prawo do:

- a) pomocy własnego tłumacza języka migowego, również w aplikacji,
- b) skorzystania z komputera i zapisywania odpowiedzi elektronicznie,
- c) ustalenia własnego tempa mówienia,

6) student z niepełnosprawnością słuchową ma prawo do:

- a) skorzystania z dostępnych technologii w zakresie systemów wspomagających słyszenie (FM),
- b) skorzystania z pętli indukcyjnej,
- c) pomocy własnego tłumacza języka migowego, również w aplikacji,

7) student z niepełnosprawnością ruchową ma prawo do:

[Wpisz tutaj]

- a) sali egzaminacyjnej w pełni dostosowanej architektonicznie,
- b) skorzystania ze specjalistycznego komputera,
- c) skorzystania z pomocy asystenta,
- d) poruszania się z osobą towarzyszącą,

7) student ze spektrum autyzmu i Zespołem Aspergera ma prawo do:

- a) przystąpienia do zaliczenia/egzaminu w osobnej sali, bez obecności innych studentów,
- b) w przypadku zaliczeń w formie przygotowania pracy powinien mieć możliwość wyznaczenia pracy indywidualnej niewymagającej współpracy z innymi studentami,
- c) otrzymania dodatkowych wyjaśnień do poleceń lub pytań egzaminacyjnych.

Wskazówki dla prowadzących zajęcia:

1. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie poruszania się lub manualnym, w tym studentów z niepełnosprawnością ruchową, należy:

- 1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,
- 2) przygotować miejsce zaliczenia/egzaminu dla osoby na wózku,
- 3) pamiętać, że osoby korzystające z wózka nie mogą wszędzie dosięgnąć; dokumenty zaliczeniowe/egzaminacyjne powinny być w zasięgu ich rąk,
- 4) nie powinno się prowadzić zaliczenia/egzaminu w formie ustnej z pozycji stojącej, patrząc na studenta z góry.

2. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie percepcji wzrokowej, w tym studentów niewidomych i słabowidzących, należy:

- 1) być przygotowanym, aby udzielić studentowi wsparcia, na przykład przeczytać pytania zaliczeniowe/egzaminacyjne, kiedy o to poprosi,
- 2) zapewnić dobre oświetlenie sali egzaminacyjnej,
- 3) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi.

3. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie percepcji słuchowej, w tym studentów głuchych lub słabosłyszających, należy:

- 1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,
- 2) w miarę możliwości ograniczyć dodatkowy hałas,
- 3) upewnić się, że student na nas patrzy, zanim zaczniemy do niego mówić,
- 4) pamiętać, by podczas egzaminu:
 - a) mówić z normalnym lub minimalnie podwyższonym natężeniem głosu,
 - b) mówić wyraźnie - naturalnie, w normalnym lub minimalnie zwolnionym tempie,
 - c) mówić z twarzą zwróconą do rozmówcy, by umożliwić mu czytanie z ruchu warg i obserwację mimiki, twarz powinna być oświetlona,

[Wpisz tutaj]

d) formułować krótkie i zwięzłe wypowiedzi, zdania powinny być pojedyncze, sformułowania potoczne, wspierane naturalną gestykulacją,

e) nie odwracać się i nie zasłaniać ust,

f) być gotowym do powtórzenia niezrozumiałej informacji, używając w miarę możliwości innych słów, a jeśli to okaże się nieskuteczne, należy próbować porozumiewać się na piśmie, posługując się również krótkimi i prostymi zdaniami,

g) wykazać się zrozumieniem dla szczególnych potrzeb rozmówcy,

5) jeżeli podczas zaliczenia/egzaminu obecny jest tłumacz języka migowego, należy patrzeć na studenta i utrzymywać z nim kontakt wzrokowy,

6) pamiętać, by nie krzyknąć do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej; jeżeli osoba ta używa aparatu słuchowego, jest on na pewno dostosowany do normalnego poziomu głosu i krzyk będzie przez to zniekształcony,

7) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi.

4. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie komunikowania się mową, w tym studentów z niepełnosprawnością mowy, należy:

1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,

2) poświęcić studentowi pełną uwagę, nie przerywać jego wypowiedzi ani nie kończyć za niego zdań; jeżeli pojawią się trudności ze zrozumieniem nie należy przytakiwać, tylko poprosić o powtórzenie,

3) pozwolić studentowi na własne tempo mówienia, nie należy przyspieszać wypowiedzi,

4) upewnić się, że dobrze zrozumieliśmy, dla sprawdzenia można powtórzyć informację,

5) jeśli pomimo prób nadal nie można zrozumieć danej osoby, należy poprosić ją o napisanie na kartce tego, co chce powiedzieć lub zaproponować inny sposób ułatwienia komunikacji,

6) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi.

5. W przypadku studentów ze spektrum autyzmu i Zespołem Aspergera, należy:

1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,

2) w miarę możliwości zaaranżować salę egzaminacyjną tak, aby zminimalizować potencjalne czynniki rozpraszające uwagę, takie jak hałas, ostre światło,

3) w szczególnych sytuacjach lub gdy wynika to z przyznanego wsparcia umożliwić zdawanie egzaminu w osobnej sali, bez obecności innych studentów,

4) starać się zachowywać spokojnie, bez gwałtownych ruchów, podniesionego głosu,

5) upewnić się czy polecenie lub pytanie zostało przez studenta właściwie zrozumiane,

6) być przygotowanym, że zaliczenie/egzamin jest dla studenta bardzo stresujący i może unikać kontaktu wzrokowego z egzaminatorem,

7) nie zwracać uwagi na ewentualne nerwowe zachowanie studenta lub jego nadmierną ruchliwość.

[Wpisz tutaj]

Część 3.

Określenie zasad pisania pracy dyplomowej oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego dla studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym studentów z niepełnosprawnościami:

§ 2

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Dziekan, Wydziałowy Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych, promotor

§ 3

OPIS POSTĘPOWANIA – PRACA DYPLOMOWA I EGZAMIN DYPLOMOWY

1. W przypadku studentów z niepełnosprawnościami wybór promotora odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku pozostałych studentów.
2. Po wyborze promotora pracy dyplomowej, na wniosek studenta z niepełnosprawnościami, może odbyć się dodatkowe spotkanie promotora i studenta w obecności Dziekana lub innego pracownika wydziału, na którym zostaną omówione możliwości wsparcia w zakresie przygotowania pracy dyplomowej oraz ustalone zasady współpracy, z uwzględnieniem szczególnych potrzeb lub rodzaju niepełnosprawności.
3. W trakcie pisania pracy dyplomowej, zarówno student z niepełnosprawnościami jak i promotor, powinni zgłaszać do Dziekana lub Kierownika Katedry wszelkie problemy organizacyjno-techniczne, które mogą mieć wpływ na napisanie pracy. Dziekan oraz Wydziałowy Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych jest odpowiedzialny za udzielenie stosownego wsparcia i ewentualne zgłoszenie występujących problemów do Pełnomocnika Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami.
4. Promotor w indywidualnym kontakcie ze studentem z niepełnosprawnościami powinien mieć na uwadze rodzaj niepełnosprawności seminarzysty i dopasować sposób współpracy, dostarczenia fragmentów pracy, nanoszenia uwag i wymiany wiadomości, do danej niepełnosprawności.
5. Pracownicy biblioteki Uczelni są przygotowani na obsługę studentów z niepełnosprawnościami, co jest istotne przy udzielaniu pomocy w zakresie poszukiwania literatury do pracy dyplomowej.

Egzamin dyplomowy

1. Student z niepełnosprawnościami ma prawo przystąpić do egzaminu dyplomowego w sposób dostosowany do jego możliwości.
2. W tym celu powinien złożyć wniosek do Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych o dostosowanie egzaminu dyplomowego do rodzaju niepełnosprawności.
3. Wniosek należy złożyć nie później niż na dwa miesiące przed egzaminem dyplomowym, a w uzasadnionych przypadkach wniosek ten może być złożony w terminie późniejszym. Do wniosku powinna być dołączona opinia promotora pracy dyplomowej w zakresie możliwości udzielenia wsparcia w trakcie egzaminu dyplomowego.

[Wpisz tutaj]

4. Wniosek o przyznanie wsparcia rozpatruje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, Dziekan oraz Wydziałowy Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych.

5. Forma wsparcia jest ustalana na podstawie przedstawionych przez studenta z niepełnosprawnościami informacji i powinna uwzględnić jego preferencje. Studentowi mogą zostać zaproponowane również inne formy wsparcia w zależności od rodzaju i stopnia szczególnych potrzeb i/lub niepełnosprawności.

6. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku wydaje się zaświadczenie o przyznanych uprawnieniach oraz wskazania dla promotora i pozostałych członków komisji egzaminacyjnej, dotyczących dostosowania procesu dyplomowania do indywidualnych potrzeb i możliwości studenta z niepełnosprawnościami.

7. Wydane zaświadczenie student z niepełnosprawnościami jest zobowiązany okazać zarówno promotorowi, jak i Dziekanowi, najpóźniej dwa tygodnie przed planowanym egzaminem dyplomowym.

8. Zarówno Dziekan, Wydziałowy Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych, jak i promotor są zobowiązani zorganizować egzamin dyplomowy zgodnie z ustalonym wsparciem.

9. W ramach zmiany formy egzaminu dyplomowego możliwe jest:

1) przedłużenie czasu trwania egzaminu do 50% czasu przewidzianego dla egzaminu dyplomowego,

2) zmiana miejsca egzaminu lub organizacja miejsca z dostępem dla osób na wózku,

3) włączenie do egzaminu osób trzecich (m.in. asystenta, tłumacza języka migowego),

4) dostosowanie materiałów i dokumentów wykorzystywanych w trakcie egzaminu do rodzaju niepełnosprawności.

10. Dziekan lub Wydziałowy Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych, przed przeprowadzeniem egzaminu dyplomowego, w którym będzie brał udział student z niepełnosprawnościami, powinien poinformować członków komisji egzaminu dyplomowego o przyznanym studentowi wsparciu.

Wskazówki dla członków komisji egzaminów dyplomowych:

1. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie poruszania się lub manualnym, w tym studentów z niepełnosprawnością ruchową, należy:

1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,

2) przygotować miejsce zdawania egzaminu dyplomowego dla osoby na wózku,

3) pamiętać, że osoby korzystające z wózka nie mogą wszędzie dosięgnąć; dokumenty egzaminu dyplomowego powinno się umieścić w zasięgu ich rąk,

4) nie powinno się prowadzić konwersacji przed lub po egzaminie dyplomowym z pozycji stojącej, patrząc na studenta z góry.

2. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie percepcji wzrokowej, w tym studentów niewidomych i słabowidzących, należy:

[Wpisz tutaj]

1) być przygotowanym, aby udzielić studentowi wsparcia, na przykład przeczytać pytania egzaminacyjne, kiedy o to poprosi,

2) pamiętać, by przed rozpoczęciem egzaminu dyplomowego przedstawić skład komisji egzaminacyjnej ze wskazaniem poszczególnych osób,

3) zapewnić dobre oświetlenie sali egzaminacyjnej,

4) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi.

3. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie percepcji słuchowej, w tym studentów głuchych lub słabosłyszących, należy:

1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,

2) w miarę możliwości ograniczyć wpływ dodatkowego hałasu,

3) upewnić się, że student na nas patrzy, zanim zaczniemy do niego mówić,

4) pamiętać, by podczas egzaminu:

a) mówić z normalnym lub minimalnie podwyższonym natężeniem głosu,

b) mówić wyraźnie - naturalnie, w normalnym lub minimalnie zwolnionym tempie,

c) mówić z twarzą zwróconą do rozmówcy, by umożliwić mu czytanie z ruchu warg i obserwację mimiki, twarz powinna być oświetlona,

d) formułować krótkie i zwięzłe wypowiedzi, zdania powinny być pojedyncze, sformułowania potoczne, wspierane naturalną gestykulacją,

e) nie odwracać się i nie zasłaniać ust,

f) być gotowym do powtórzenia niezrozumiałej informacji, używając w miarę możliwości innych słów, a jeśli to okaże się nieskuteczne, to należy próbować porozumiewać się na piśmie, posługując się również krótkimi i prostymi zdaniami,

g) wykazać się zrozumieniem dla szczególnych potrzeb rozmówcy,

5) jeżeli podczas egzaminu dyplomowego obecny jest tłumacz języka migowego, należy patrzeć na studenta i utrzymywać z nim kontakt wzrokowy,

6) pamiętać, by nie krzyczeć do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej; jeżeli osoba ta używa aparatu słuchowego, jest on na pewno dostosowany do normalnego poziomu głosu i krzyk będzie przez to zniekształcony,

7) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi.

4. W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami w zakresie komunikowania się mową, w tym studentów z niepełnosprawnością mowy, należy:

1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,

2) poświęcić studentowi pełną uwagę, nie przerywać jego wypowiedzi ani nie kończyć za niego zdań; jeżeli pojawią się trudności ze zrozumieniem nie należy przytakiwać, tylko poprosić o powtórzenie,

[Wpisz tutaj]

3) pozwolić studentowi na własne tempo mówienia, nie należy przyspieszać wypowiedzi,

4) upewnić się, że dobrze zrozumieliśmy, dla sprawdzenia można powtórzyć informację,

5) jeśli pomimo prób nadal nie można zrozumieć danej osoby, należy poprosić

ją o napisanie na kartce tego, co chce powiedzieć lub zaproponować inny sposób ułatwienia komunikacji,

6) akceptować posługiwanie się technologiami wspierającymi.

5. W przypadku studentów ze spektrum autyzmu i Zespołem Aspergera, należy:

1) być gotowym na udzielenie takiej osobie wsparcia, kiedy o to poprosi,

2) w miarę możliwości zaaranżować salę egzaminacyjną tak, aby zminimalizować potencjalne czynniki rozpraszające uwagę, takie jak hałas, ostre światło,

3) starać się zachowywać spokojnie, bez gwałtownych ruchów, podniesionego głosu,

4) upewnić się czy polecenie lub pytanie zostało przez studenta właściwie zrozumiane,

5) być przygotowanym, że egzamin dyplomowy jest dla studenta bardzo stresujący I może unikać kontaktu wzrokowego z członkami komisji egzaminacyjnej,

6) nie zwracać uwagi na ewentualne nerwowe zachowanie studenta lub jego nadmierną ruchliwość,

7) umożliwić przystąpienie do egzaminu w pierwszej kolejności.

R E K T O R
dr n. med. Wioletta Płazawska
prof. KPCiW